

К О Н С П Е К Т
за държавен изпит на студентите от специалност
„Управление на здравните грижи”
ОКС „Магистър” след ОКС „Бакалавър” по УЗГ

I. Икономика на здравеопазването, здравен мениджмънт и здравна политика

1. Микроикономикс на здравната организация

1. Икономически анализ в здравеопазването. Ключови индикатори за оценка на дейността.
2. Разходи при производството на здравни услуги. Основни видове икономически показатели.
3. Дефиниране на болничния продукт. Подходи за дефиниране на продукта. Кейс-микс подход.
4. Ефективност в здравеопазването. Видове ефективност. Индикатори за оценка на ефективността.
5. Икономическа оценка. Основни понятия. Методи за икономическа оценка: анализ „минимизация на разходите”, анализ „разход-ефективност”, анализ „разход-ползност”, анализ „разход-полза”. Видове и значение на разходите използвани при икономическата оценка.

2. Здравен мениджмънт и здравна политика

1. Същност на мотивацията като процес. Основни групи мотивационни теории: инструментални, съдържателни и процесни теории.
2. Влияние на работната среда върху поведението на работещите в здравните организации: ролеви характеристики; характеристики на работата, поведение на ръководителя, характеристики на работната група, политика на организацията.
3. Организационна култура - същност и функции. Организационна, фирмена и корпоративна култура. Елементи на организационната култура.
4. Характеристика на лидерството. Теории за лидерството. Основни принципи на лидерството. Различия между ръководител и лидер.
5. Факторът време при разработване и изпълнение на стратегии, оперативни планове, програми и проекти. Стратегическо управление на лечебните заведения. Планиране на целите във времето.
6. Времето и управление на задачи за изпълнение. Времето и отчитане на дейностите. Планиране и управление на ресурсите във времето. Времето и управление на документите.
7. Управление на времето и управление на промяната. Стрес и стресови ситуации по време на промяна. Дефиниране и измерване на стрес - факторите по време на промяна.
8. Здравната реформа и управление на промяната. Същност на реформата в здравеопазването, принципи, участници, подходи.
9. Същност, принципи, цели и приоритети на здравната политика. Формиране на здравната политика.
10. Връзка на здравната политика с другите профилни политики. Същност на концепцията „Здравна политика“ и „здраве“ в политиките.

11. Маркетингът в здравеопазването като социален процес. Функции на маркетинга на здравеопазването, свързани с управленския процес. Маркетингов микс. Специфични характеристики и начини на приложение на маркетинга в здравната сфера.
12. Характеристика на пазара и маркетинговата среда в здравеопазването. Видове пазари. Маркетингова макрообкръжаваща среда. Маркетингова Микро обкръжаваща среда. Конкуренция и пазар на здравните услуги.
13. Характеристика на потребителското поведение и ролята му в здравния маркетинг. Видове потребители на здравни услуги. Концептуални модели на потребителско поведение - специфики в здравеопазването. Фактори, оказващи влияние върху поведението на потребителите.
14. Продукт и продуктов микс в здравеопазването. Същност и особености на здравната услуга като продукт. Концепция за жизнен цикъл на продукта.
15. Управление на маркетинговата дейност в здравеопазването. Маркетингови цели и маркетингови стратегии. Маркетингов план. Същност и специфики в здравеопазването.
16. Проектен мениджмънт в здравеопазването – същност и предназначение. Видове проекти и характеристики.
17. Елементи на проекта: цели, потребители, дейности, ресурси. Логически връзки между елементите на проекта. Подход на логическата рамка.
18. Организация на проекта. Формиране на екип. Модели на организационна структура за разработване и реализиране на проект.
19. Същност, роля, задачи и структура на финансовия мениджмънт на лечебните заведения. Финансовият мениджмънт и етиката в здравния сектор.
20. Източници на финансово-счетоводна информация за целите на финансовия мениджмънт. Годишен финансов отчет - елементи. Съдържание и основна характеристика на елементите на годишния финансов отчет.

II. Обществено здраве и информационни технологии

1. Промоция на здраве и глобално здраве

1. Съвременно разбиране за здравето. Промоция на здравето – развитие на понятието.
2. Методи за промоция на здравето - партньорство за здраве, работа с общността и развитие на обществото, преориентиране на здравната система, използване на масмедииите.
3. Подходи за промоция на здравето – медицински подход. Скрининг – видове, критерии, характеристики на тестовете за скриниране.
4. Подходи за промоция на здравето – образователен, промяна в поведението, овластяване, социална промяна.
5. Места за промоция на здравето – работно място, училища и болници за промоция на здравето, първичната медицинска помощ като място за промоция на здравето.
6. Процесът „глобализация” – същност, исторически корени и съвременно съдържание. Концепция за глобално здраве.
7. Глобални здравни ползи.
8. Транснационални здравни рискове.
9. Характеристики и здравни влияния на абсолютната и относителната бедност.
10. Глобални проблеми и потребности, свързани с производството, разпространението и употребата на тютюневи изделия.
11. Глобални проблеми и потребности, свързани с производството, разпространението и употребата на алкохол.

12. Глобални проблеми и потребности, свързани с производството, разпространението и употребата на психоактивни вещества.
13. Глобално разпределение на здравната работна сила. Мобилност на здравните работници.

2. Информационни технологии

1. Информационни системи – същност. Видове. Здравни информационни системи - основни характеристики. Видове. Приложения.
2. Болнични информационни системи. Функционална структура. Архитектура.
3. Електронни медицински записи – същност, характеристики, видове. Хартини и електронни медицински записи – сравнение.
4. Съвременни тенденции в организацията на медицинските данни. Електронни здравни записи – същност, характеристики.
5. Медицински бази знания. Общи понятия, характеристики. Видове.
6. Системи за подпомагане вземането на решения. Основни характеристики. Видове.
7. Сигурност на здравните информационни системи. Политиката за сигурност.
8. Стандарти в здравната информатика. Видове. Организацията за стандартизация.
9. Стандарти за предаване на медицински данни и формат на медицинските съобщения. Същност. Видове.
10. Стандарти за унифицирано представяне на медицински данни. Теоретични основи на кодирането и класифицирането.
11. Стандарти за унифицирано представяне на сестрински данни. Видове. Примери.
12. Кодиращи системи в медицината. Видове.
13. Класификационни системи. Номенклатури. Видове.
14. Здравни информационни системи като източник на здравна информация - същност, компоненти, организация, предназначение.
15. Здравни информационни системи на СЗО - обзор, примери.
16. Здравни информационни системи на други европейски институции и неправителствени организации - обзор, примери.

III. Андрагогика

1. Андрагогията като наука за образованието на възрастните. Възникване и същност. Предмет и обект. Цели и задачи. Основни понятия. Социална роля и функции. Типове учение и видове образование за възрастните.
2. Андрагогически процес (модел на нотингамската група). Основни положения. Специфични особености на андрагогическия процес. Етапи на процеса – подробна характеристика на всеки етап.
3. Организация и провеждане на учебния процес с възрастни. Планиране и подготовка на учебно занятие с възрастни – подход на 6-те въпроса. Изисквания към провеждането на занятията (основни подходи).
4. Методи и техники за обучение на възрастните. Определение за метод и техника на обучение. Видове методи и техники за обучение – кратка характеристика на групите методи и видове техники.
5. Андрагогически цикъл. Същност. Етапи. Място и роля на контрола и оценяването в обучението на възрастните.
6. Възрастният човек като учащ се. Специфични особености се. Съвременни схващания за непрекъснатия характер на образованието на възрастните.

ЛИТЕРАТУРА:

По I. Икономика на здравеопазването, здравен мениджмънт и здравна политика

1. Болничен мениджмънт. Под ред. на Л. Иванов, Ж. Големанова. С., НЦОЗ, 2005;
2. Болнично управление. Под ред. на М. Попов. С. ИК Хераклит, 2002;
3. Гладилов, С. Н., Е. И. Делчева. Икономика на здравеопазването. С., Princeps, 2009;
4. Давидов, Б., Болнична икономика. С., Св. Кл. Охридски, 2004;
5. Костадинова, Т., Стратегическо управление на лечебните заведения, СТЕНО, Варна, 2006
6. Костадинова, Т., Управление на промяната в новите икономически условия, СТЕНО, Варна, 2011
7. Курс с лекции по финансов мениджмънт.
8. Павлова М., Л. Коева-Димитрова, Управленско счетоводство на здравните организации, ИК "Стено", Варна, 2004.
9. Blank, R. H., V. Burau. Comparative Health Policy. Palgrave, 2004;
10. Drummond, M. et al. Methods of Economic Evaluation in Health Care Programmes. Oxford, 2005.
11. Lacobs, P., J. Rapoport. The Economics of Health and Medical Care. Jones and Bartlett Publishers, 2004;
12. McPake, B., L. Kumaranyake, L., C. Normand. Health Economics: Alternative Perspectives. Routledge, 2002;
13. Santerre, R. E., S. p. Neun. Health Economics: Theories, Insights, and Industry Studies. Thomson, 2007; Kotler, p., G. Armstrong, Principles of marketing, Pearson education, 2010
14. Zelman W.N., M.J. McCue, A.R. Milikan, Financial management of health care organization: an introduction to fundamental tools, concepts, and applications, Blackwell Publishers Ltd, 2000.

Микроикономика на здравната организация

1. Атанасова Е. Потребителски плащания в здравния сектор. Стено. Варна, 2018.
2. Болничен мениджмънт. Под ред. на Л. Иванов, Ж. Големанова. С., НЦОЗ, 2005.
3. Веков Т, Христов Г, Джамбазов С. Оценка на здравни технологии – бъдещето на здравната икономика. София, 2014.
4. Веков Т. Управление на болницата: мултикомпонентна теория и практика. МУ-Плевен, 2015.
5. Веков Т. Управление на икономиката на здравеопазването и здравните реформи. Български Кардиологичен институт. София, 2012.
6. Велева Н. Икономика на здравеопазването. Издателски център на МУ-Плевен. Плевен, 2016.
7. Гладилов С, Делчева Е. Икономика на здравеопазването. Princeps. София, 2009.
8. Давидов Б. Болнична икономика. „Св. Кл. Охридски“. София, 2004.
9. Димова А, Рохова М, Коева С, Атанасова Е, Коева-Димитрова Л, Костадинова Т, Шпрангер А. България: Анализ на здравната система 2018. Здравни системи в преход. МУ “Проф. д-р Параскев Стоянов”, Световна здравна организация – Европейска обсерватория по здравни системи и политики. Варна, 2019.
10. Златанова Т, Петрова-Готова Ц, Попов Н, Щерева-Тзуни Д, Янева Р. Икономика на здравеопазването. ГорексПрес. София, 2017.
11. Златанова Т, Петрова-Готова Ц. Ръководство по финансов мениджмънт в здравеопазването. ГорексПрес. София, 2013.
12. Мутафова Ем, Атанасова Е, Коева Л. Сборник от задачи по икономика,

- организация и финансиране на лечебните заведения. МУ „Проф.д-р П.Стоянов“. Варна, 2008.
13. Павлова М, Коева Л. Управленско счетоводство в здравните организации. ИК Стено. Варна, 2004.
 14. Dimova A. Health Financing System in Bulgaria. MU-Varna, 2018.
 15. Drummond M, Sculpher M, Claxton K, Stoddart G, Torrance G. Methods for Economic Evaluation of Health Care Programmes. Fourth edition. Oxford University Press, 2015.
 16. Folland S, Goodman A, Stano M. The Economics of Health and Health Care. International edition. Eighth Edition. Routledge, 2017.
 17. Jacobs, P., J. Rapoport. The Economics of Health and Medical Care. Jones and Bartlett Publishers, 2004.
 18. McPake B, Normand C, Smith S. Health Economics: An International perspective. Third edition. Routledge, 2013.
 19. Santerre, R. E., S. P. Neun. Health Economics: Theories, Insights, and Industry Studies. Thomson, 2007.

По II. Обществено здраве и информационни технологии

1. Борисов, В. и кол., Промоция на здравето, АРСО, София, 1998.
2. Георгиева Л. Глобално здраве. Варна: СТЕНО, 2018.
3. Георгиева Л. Здравни потребности на населението. Варна: СТЕНО, 2011.
4. Георгиева Л., С. Попова, А. Керековска. Социална медицина. Учебник за студенти от професионално направление „Здравни грижи“. Варна: МУ-Варна, СТЕНО, 2017.
5. Информационни системи – лекционен курс
6. Мирчева, И. Медицинска информатика - избрани теми. МУ - Варна, 2006
7. Мутафова, М., Х. Малешков. Очаквана продължителност на живота в добро здраве. София: Херон Прес, 2001.
8. Ново обществено здравеопазване, Т. Тулчински, Е. Варавикова, под ред. доц. С. Попова, доц. И. Мирчева, доц. Н. Фесчиева, Фондация Отворено общество, София.
9. Тулчински, Т., Е. Варавикова. Ново обществено здравеопазване. Лотос 23, Варна, 2004.
10. Donev, D., G. Pavlekovich, L. Krajelj. Health promotion and diseases prevention, FPH-SEE, Skopje, 2007.
11. Downie, R.S., C. Tannahill, A. Tannahill. Health promotion. Models and values. Oxford university press, 2002.
12. Khan H.A. Making globalization work: towards global economic justice. Denver, 2008.
13. Lee K, Collin J (eds.). Global change and health. London: Open University Press, 2005.
14. Naidoo, J., J. Wills. Health promotion. Foundations for practice. Bailliere Tindall, 2000.
15. Scriven, A., J. Orme. Health promotion - professional perspectives. The open University, 2001.
16. Seedhouse. D. Health promotion. Philosophy, prejudice and practice. Wiley & Sons Ltd., 2000.
17. Stanhope, M., J. Lancaster. Public Health Nursing. Population centered Health care in the Community (School, working place). Elsevier, 2014.
18. Tones, K., S. Tilford. Health promotion. Effectiveness, efficiency and equity. Nelson Thornes Ltd., 2001.
19. Universal Declaration of Human Rights. G.A. res. 217A (III), U.N. Doc A/810 at 71, 1948.
20. World Health Organization. Global health risks. Mortality and burden of disease attributable to selected major risks. Geneva: WHO, 2009.

По III. Андрагогика

1. Гюрова, В. Андрагогия. (1998). Изкуството да обучаваме възрастни., София.
2. Гюрова, В. (2011). Андрагогията в шест въпроса. София.,
3. Гюрова, В. (2013). Измерения на мениджмънта на образованието на възрастните. София.
4. Грудева, М. (2016). Основни проблеми на педагогиката и андрагогията. Варна.
5. Грудева, М., В.Гюрова, Т.Костадинова. (2016). Методика на академичното преподаване. Варна.
6. Възрастните в системата на формалното образование: Политики и практики Европа
7. http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/documents/thematic_reports/128BG.pdf
8. Европейска квалификационна рамка за учене през целия живот (ЕКР)-
<http://www.mon.bg/?go=page&pageId=74&subpageId=143>-
9. Национална стратегия за учене през целия живот за периода 2014 – 2020 година.
<http://www.mon.bg/?go=page&pageId=74&subpageId=143>.
10. Национална квалификационна рамка на Република България
<http://www.mon.bg/?go=page&pageId=74&subpageId=143>
11. Стратегия за развитие на висшето образование в Република България за периода 2014-2020 година <http://www.mon.bg/?go=page&pageId=74&subpageId=143>.
12. Методическо ръководство за обучение на възрастни. Част първа.
http://lll.mon.bg/uploaded_files/Adult_education1.pdf.
13. Методическо ръководство за обучение на възрастни. Част втора.
http://lll.mon.bg/uploaded_files/Adult_education1.pdf.
14. Методическо ръководство за обучение на възрастни. Част трета. http://lll.mon.bg/uploaded_files/Adult_education1.pdf